

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sulpici[i] Severi Presbyteri Opera Omnia

Sulpicius <Severus>

Amstelodami, 1665

Diocletiani persecutio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11490

ecclesiarum ¹ clericos vexavit. ² Mox Decio imperante, jam 8 tum, septima persecutione sævitum in Christianos. Inde ³ Valerianus, octavus sanctorum hostis fuit.

XLVII. Post eum, ⁴ interjectis annis fere quinquaginta, ¹ Diocletiano & Maximimiano imperantibus, ⁵ acerbissima persecutio

tra Alexandri familiam, in qua complures fideles & Christiani versabantur, acerbam persecutionem concitavit, iussitque solos Ecclesiarum praesides, tanquam autores doctrinae Evangelicæ, neci dari. Euseb. VI. Hist. 21. Niceph. v. 23.

* Nonnullarum Ecclesiarum.] Τῆς ἑξῆς ἐπιγραφῆς ἀρχιεπίσκοπος, μέγας ὡς ἐπίσκοπος ἡ κατὰ τὸ διαστέλλον διδασκαλίας ἀνευρεῖσθαι ὡς ἐστὶ τῆς. Eusebius. Firmilianus etiam Episcopus Cappadociae, epistola lxxv. apud Cyprianum inquit: hanc persecutionem non per totum mundum, sed localem fuisse.

¹ Clericos vexavit.] Quos Eusebius ἀρχιεπίσκοπος, Sulpicius Clericos vocat. Ea vox varie olim accepta, & distincti κληρικῶν ab ἱερατικῶν, ac Presbyteris inferiores. Quales erant fossarii, ostiarii, acoluthi, custodes sacrarii. Salmasius. De quo infra ad vitam Martini & reliqua ejus opuscula. Hoc loco ea voce latius utitur, pro toto ἱερατικῶν ordine. Cujus hi gradus fuerunt, Ostiarius, Psalmista, Lector, Exorcista, Acoluthus, Subdiaconus, Diaconus, Presbyter, Episcopus. Isidorus VII. Orig. 12.

² Mox Decio imperante, jam tum septima persecutione.] De hac septima persecutione videndi sunt Orosius libro VII. cap. 14. & Ludovicus Vives ad Augustinum de Civitat. Dei lib. XVII. cap. 52. Causa ejus fuit Decii ἐχθρὸς ὡς ἐπὶ λικτῶν χριστιανῶν ὄντος. Euseb. VI. Hist. 27. Niceph. v. 27. 32. 33.

³ Valerianus, octavus sanctorum hostis.] In hac octava persecutione martyrio coronatus fuit D. Cyprianus episcopus Carthaginensis. Vide sis Orosium lib. 4. cap. 15. Augustinum loco citato. Eusebium in Chronico. Et VI. Hist. IX. 10. Niceph. VI. 10. ipsumque

Cyprianum. Sedata hæc persecutio à Gallieno & templa Christianis restituta. Euseb. VII. 12.

⁴ Interjectis annis fere quinquaginta.] Anno Diocletiani xix. cœptum est sæviri primum in Christianos, quæ persecutio nona, ab aliis autem decima vocatur. Sunt autem ab obitu Valeriani, usque ad annum illum fere quinquaginta anni. Nam ad numerum illum tres quatuorve tantum desiderantur. Cæterum ab Augustino & Orosio nona post Neronem refertur persecutio Aureliani: de qua Eusebius in Chronico: Aurelianus cum adversum nos persecutionem movisset, fulmen juxta cum comitesque ejus ruit: ac non multo post, inter Constantinopolim & Heracliam, in cœnophrurio vice veteris occiditur. Druſ.

⁵ Aerbissima persecutio exorta.] Quæ cœpit A. C. Dionysiano ccciv. ut probat Petrus III. Eclog. Chronol. v. 16. que annus Diocletiani xix. erat, quo, mense Martio, ἡ ἐξοσδοκίσιων ἡμερῶν ἡμέρας cœpit. Euseb. Chron. In diebus Paschæ. Hieron. Quod Diocletianus expectasse videretur, quo Christianos deprehenderet facilius. Et cum non ubique eodem tempore celebraretur Pascha, hinc in Ægypto citius, mense nimirum Martio, tardius in Palæstina, mense Aprili, cœpit templorum subversio. Vide Petrus III. Eclog. Chronol. VI. Euseb. VII. Hist. 3. Niceph. VI. 4.

Ab hac persecutione Ægyptii Æram Martyrum ducunt, quæ **فاريخ** **السهداء** & absolute **فاريخ** **القبط** Æra Coptitarum dicitur. Golius. De ejus æræ initio vide Chronologos disputantes, Scaligerum, Petium, Petavium & alios.

I Omnis

secutio exorta, quæ per x. continuos annos plebem Dei
 2 populata est. Quia tempestate¹ omnis fere, sacro martyrum
 3 cruore, orbis infectus est. Quippe² certatim gloriosa in cer-
 tamina ruebatur, multoque avidius tum martyria gloriosis moribus
 4 quærebantur, quam nunc³ Episcopatus pravis ambitionibus appe-
 tuntur. ⁴ Nullis unquam magis bellis mundus exhaustus est: neque
 5 majore unquam triumpho vicimus, quam cum decem annorum stra-
 6 gibus vinci non potuimus. Extant etiam mandatæ literis⁵ præ-
 claræ ejus temporis martyrum passionēs: quas connectendas
 non putavi, ne modum operis excederem. Sed finis perfe-
 cutionis illius fuit, ⁶ abhinc annos IX. & LXXX. à quo tem-
 pore Christiani Imperatores esse cœperunt.

XLVIII. Nam-

I Omnis fere, sacro martyrum cruore, orbis infectus est.] Quippe xxx. dierum spatio XVI. millia trucidata feruntur. Beda & alii. Inauditæ mortes tum excogitata. Domitius Ulpianus, nobilis Jurisconsultus, libros septem scripsit, quibus poenis affici deberent Christiani. Lactantius v. Instit. XI. Vide imprimis Eusebium VII. Hist.

2 Certatim gloriosa in certamina ruebatur.] Memorabilis Eusebii locus, quem quisque Christianus scire debet: Quo tempore (de hac persecutione loquitur) mirandam, supra modum, alacritatem, vimque revera divinam, & singularem animi propensionem eorum, qui in Christum crediderunt, intuebantur. Simulatque enim sententia contra priores pronuntiata fuit, alii aliunde ad tribunal judicis profugerunt, seque Christianos confiteri, acerbitates & multiplicia tormenta pro nihilo ducere, absque metu & terrore pro religione loqui, cum gaudio denique, visu & letitia, postremam mortis sententiam excipere, ὡς τὸ ψάλλειν, καὶ ὕμνος καὶ ὕμνας αἰς τὸ ὅλον θεῶν, μετὰ αὐτῆς ἐρχομένης ἀναπέμπειν πνοῆς. VIII. Histor. 9.

3 Episcopatus pravis ambitionibus.] Tantum uno sæculo, pace Ecclesiis redita à majorum pietate deflexum est. De Episcopis præfatis præclare Marcellinus,

licet gentilis, xxvii. Quosdam provinciales Antistites tenuitas edendi, potandique parcissime, vilitas etiam indumentorum & supercilia humum spectantia, perpetui numini, verisque ejus cultoribus, ut patres commendant & verecundos. At Sulpicius, acris sui temporis castigato, passim in Cleri corruptos mores, & ambitionem Episcoporum invehitur. Sic supra libro I. de ministris Ecclesiarum: Inhiant possessionibus, prædia excelant, auro incubant, emunt venduntque, quæstus per omnia student. Eisdem querelas in Dialogis suis repetit. Horn. Ex illa ambitione orti Hierarchiæ superbi gradus, Metropolitanæ, Archiepiscopæ, Episcopæ, Archidiaconi, & quæ alia invenit sequior ætas. Salmas.

4 Nullis unquam magis bellis mundus exhaustus est.] Digna Severo sententia. Cujus veritatem VII. Hist. Eccl. Eusebii comprobatur.

5 Præclaræ ejus temporis martyrum passionēs.] Credo intelligit eas, quas Eusebius historiæ suæ mandavit. ille enim separatim eas quoque edidit. Verum nos non habemus, fortasse Sulpicius habuit. Utinam autem ad tam præclaram conservandam memoriam ille in hanc historiâ inclusisset. Sigon.

6 Abhinc annos IX. & LXXX.] Hic est annus cccxii. quo Constantinus Ma-

XLVIII. Namque tum *Constantinus* rerum potiebatur, ¹ qui primus omnium Romanorum principum Christianus fuit. Sane tum ² *Licinius*, quia adversum *Constantinum* de imperio certavit, ³ milites suos litare præceperat: ⁴ abnuentes, militia rejiciebat. Sed id inter persecutiones non computatur:

gnus ex Galliis Romam profectus, tyranno extincto Maxentio, Christianum se aperte professus est. *Sigon.*

1 Qui primus omnium Romanorum principum, Christianus fuit. Non tam primus Christianus fuit, quam primus imperatorum pacem Christianis dedit & libertatem. Nam ante illum *Philippus Christianus* fuerat. *Chronicon Eusebii, Philippus Philippum filium suum consortem regni facit, primusque omnium ex Romanis imperatoribus Christianus fuit. Orosius lib. vii. cap. 13. Philippus primus omnium imperatorum Christianus fuit. Idem lib. eod. cap. 18. Constantinus imperator est creatus primus imperatorum Christianus, excepto Philippo, qui Christianus annis admodum paucissimis, ad hoc tantum constitutus fuisse mihi visus est, ut millisimus Romæ annus, Christo potius quam idolis dicaretur. Druf. Lactantius in Proœmio: Hoc opus nunc nominis tui auspicio inchoamus, Constantine Imperator Maxime, qui primus Romanorum Principum, repudiatis erroribus, majestatem Dei singularis, ac veri, & cognovisti, & honorasti. Causa conversionis ejus fuit victoria de Maxentio, & τὸ ἔργον ἡμεῶν, cui adscriptum: ἐν τῷ ἔργῳ νίκα. *Philostorgius* i. Hist. Eccles. 6. Alii ante victoriam jam fuisse Christianum referunt. De cruceilla quæ *Constantino* apparuit, vide *Jac. Gothofr. ad Philostorgium. Euseb. i. de vita Const. 22.**

2 *Licinius*, quia adversum *Constantinum* de imperio decertavit. *Diocletianus Valerium* successorem reliquit in Orientali imperio, *Galerius* Illyricum reliquit *Licinio*, homini Daco, Orientem *Maximino* sororis filio, *Italiam*, & *Africam* *Severo*, item sororis alterius filio,

quas ei *Maxentius Maximini* filius eripuit. *Constantinus* inde *Galliam*, *Hispaniam* & *Britanniam* à patre *Constantino* acceptas retinens, *Italiam* & *Africam* *Maxentio* ademit, & *Constantiam* sororem *Licinio* in matrimonium tradidit anno *cccxi*. *Mediolani*. *Licinius* igitur primum gratia *Constantini* Christianis pepercit, & communibus armis *Maximinum* sævientem delevit, & sibi Orientem vindicavit. Tum subortis simultatibus, *Illyrico* spoliatus est à *Constantino*, prælio ad *Cibalas* in *Pannonia* superatus. Inde anno *cccxi*. veteribus repetitis offensionibus, ut *Constantinum* exacerbaret, *Christianos* vexare, id est, ad sacrificia cogere cœpit. Itaque anno *cccxi*. & *cccxiv*. bello à *Constantino* in *Thracia* & *Bithynia* victus, imperio primum, deinde vita exutus est. Ex *Eusebio*, *Zosimo*, & aliis.

3 *Milites suos litare præceperat.* Edicta *Licinii* contra *Christianos* hæc fuerunt: ne *episcopi* inter se convenirent, ne *Christiani* in suo *Palatio* versarentur, ne *viri* cum *mulieribus* precatationis causa in *ecclesiis* convenirent, ne *episcopi* *mulieres* *sacra Christiana* docerent, ne *milites*, nisi nudato capite, *sacrificiis* interessent. abnuentes muneribus spoliavit, atque acerbissimis martyriis affecit. *Sigon.* Vide *Euseb. i. de vita Constant. 44. 45. 46. 47.*

4 *Abnuentes, militia rejiciebat.* *Euseb. Tὸς κτ' πόλις ἐραζώτους, ἡγεμονικῶς ταμίτων ἀποβάλλει, εἰ μὴ τοῖς δαίμοσι ἀεὶ ἔγιντο θύειν, πειροκελευσε.* Erat autem magna apud Romanos ignominia ab exercitu dimitti. Vide *Oppium* sive *Hirtium* V. de bello *Africano*.